

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ARA: 3 LEI Vasárnap 4 LEI	Az előfizetés ára helyben: Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV—BRASSÓ, Kapu-uca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókjaival vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizalmasunk utján is feladhatók	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
---	---	--	--	---	--	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. augusztus 21. (Csütörtök)

189. SZÁM

Az egyenjogúság

az az ideál és az az életszükséglet, melynek megvalósulásáért minden nép és minden ember küzd. Nálunk ünnepi alkalmakkal, zengő-bongó felköszöntőkben, kortesdikiókban és mindenféle kormánynyilatkozatban állandóan hangoztatják, sőt az alkotmányban is le van rögzítve, hogy Románia népei között nincs különbség, hogy nálunk a legteljesebb demokrácia és egyenjogúság uralkodik. Aki azonban a valóság tükrébe belepillant, az megdöbbenve állapítja meg, hogy az egyenjogúság nálunk sok tekintetben csak bódító szólam, de testet még máig sem öltött.

A kisebbségek indokolt panaszából nem egy olyan tény domborodik ki, amely ország-világ előtt nyilvánvalóvá teszi, hogy az egyenjogúság nálunk mankón biceg. Am hagyjuk ezuttal a kisebbségi sérelmeket, hiszen, ha összehasonlítást teszünk a regát és Erdély általános viszonyai között, akkor is találunk elég útközpontoit, mely erősen kétségessé teszi az egyenjogúságról regélő szírihangok igazságát.

Még élénken emlékeztünkben él az a furcsa rendelkezés, mely Erdélyt és általában a kapcsolt részeket a lakásrekvirálás barbarizmusával nyomorította meg. Ez a rendelkezés világosan különbséget tett Románia polgárai között, mert a regátban lakókra vonatkozólag nem terjesztette ki a magánjogi korlátozást tartalmazó rekvirálási jogot, hanem ezzel kizárólag az ujonnan csatolt részek adófizető polgárainak kedveskedett. Hogy ez miképp egyeztethető össze az egyenjogúsággal, azt, azt hisszük, fölösleges vitatni.

Es, ugyancsak az egyenjogúság rovására eskü a katonai beszállások körül érvényben levő eljárás. Erdély területén a katonai gyakorlatok ideje alatt a beszállások kényszerének van alávetve mindenki. A regátban, így informáltak minket, — nem ismerik a katonai beszállást. Ezért történik, hogy az erdélyi területeken állandóan folynak a regátbeli csapatok gyakorlatozásai és az itteni lakosság állandóan a beszállások gyönyöreit nyögi, míg regátbeli polgártársaink kéjesen élvezhetik az én házam az én váram elvének boldogságát.

Ahol tényleg egyenjogúság uralkodik, ott, — azaz véleményünk szerint — olyan törvény és rendelkezés nem lehet, mely az ország egyik részében más mértékkel mér, mint a másikban. Ahol az egyenjogúság megdöntetlen elv és szilárd igazság, ott az államra nehezedő polgári terhek, jogok és köteleességek egyenlően oszlanak meg és nem lehet kivételt tenni az ország egyik részében lakó polgárok javára az ország másik részében adózó polgárok hátrányára.

A liberális kormány folytonosan az egységesítés vesszőparipáján nyargal. Különös, hogy még az egységesítési törekvések rendjén is úgy egységesít, hogy különbségeket tesz, illetve tűr meg az állam polgárai és egyes vidékei között. Mit gondolnak a hatalom mai urai: egészséges és igazságos állapot ez? Mi bátran kimondhatjuk, hogy nem, és ép azért ennek a sérelmes helyzetnek igazságos orvoslását kérjük és követeljük. Ha a jelenlegi kormány erre képtelen, akkor távozzon helyéről, s adja át helyét egy olyan új kormánynak, amely az egyenjogúságot nem rendeli alá pártpolitikai érdekeknek és céloknak, hanem tényleg és becsületesen megvalósítja.

Németország erős kritikával fogadja Marxot

Csak Londonban vannak megelégedve — Egyes helységek kiűritése már most megkezdődik

— A Brassói Lapok eredeti táviratai. —

BERLIN, augusztus 19. A londoni konferencia befejeződött, a német delegáció hétfőn este megérkezett Berlinbe, ahol azonban most már nemcsak a fajvédő sajtó, de a mérsékeltbb oldal is erősen kritizálja a londoni eredményeket. A Berliner Tageblatt szerint a szellemi és erkölcsi atmoszférának a konferenciától várt nagy tisztulása nem következett be.

Marx, Stresemann és Luther együttesen informálták a pártvezéreket a Londonban történtekről s kedre Berlinbe kérték az országok miniszterelnökeit.

Belga—német kereskedelmi tárgyalások.

Stresemann a belga delegációnak levelet küldött, melyben tudatta, hogy német-belga kereskedelmi szerződés tárgyalásai szeptember elsején megkezdődhetnek. A tárgyalásokat Berlinben tartják meg, mert azok az intézkedések, a melyeket a Dawes-javaslatok keresztülvitelére meg kell tenni, a miniszteriumok egész technikai személyzetét igénybe veszik, s megfelelő számú gazdasági és pénzügyi szakértő nem utazhatik el Berlinből.

Meglepetések készülnek a belpolitikában

Menesztik-e a pénzügyminisztert? — Meddig tart még a liberális uralom? Mit szól mindehhez Bratianu Vintila?

A Brassói Lapok tudósítójától.

BUKAREST, augusztus 19. Bratianu Vintila pénzügyminiszter külföldi utjának eredménytelenségét s azt a kudarcot, amely a liberális kormány finánciális ügyeinek vezetőjét a külföldi kölcsön ügyében érte, nagy megdöbbenéssel fogadták kormánykörökben. Hiszen igaz: komolyan senkisé gondolt arra, hogy Bratianu Vintila sikerrel zárja le majd legújabb vállalkozását, mégis élt a remény liberális keblekben, hogy talán, mégis... Vintila felvilágosító szavai... a külföldi pénzemberek jóindulata... a helyzet való felismerése... és még egy kis vakszerencse... mindezek együttevén talán segíteni fogják a kormány pénzügyi esztétáiban, hogy a liberális uralom alátámaszthatására kölcsönrel telt bugyilárral tér majd vissza london-royal-párisi utjáról.

Mindezekből a szép reményeségek közül semmiféle vált be. Vintila felvilágosító szavait meg sem hallgatták, a külföldi pénzemberek mindent szívesen adtak, csak jóindulatot és pénzt nem, a való helyzetnek nem akartak beülni, sőt a vakszerencse is messze elkerülte őt, s a pénzügyminiszternek kénytelen kellett lennie jelentenie kellett: a londoni bankárok két kézzel nyújtották a pénzt, de nekem nem kell.

A savanyu szőlő és a róka meséje nek ez a liberális feltalálása érthető aggodalomba ejtette a pénzügyminiszter miniszterétársait, és végre is be kellett látniuk, hogy ez így nem megy tovább. Ki kell dobni a kanapét. S a kanapé ebben az esetben: Bratianu Vintila maga személyesen. A lapokban itt-ott felbukkant a hír, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök is megelégedte testvér-öccse halmozott kudarcait s szépen,

Vitára készül a francia törvényhozás.

PARIS. A kamarában a jövő csütörtökön kezdődik a vita a londoni konferencia határozatait felett. Eddig nyolcan jelentettek be interpellációt, közöttük Blum szocialista és Cachiu kommunista. A szenátusi vita főszónoka Poincaré lesz.

A német birodalmi gyűlés már e hét csütörtökén összeül, hogy a konferenciáról elhangzott kormánynyilatkozatok felett a vitát megkezdje. Bank és tőzsdékörökben általában kedvezően ítélik meg a konferencia eredményét, s azt mondják, ha mindjárt nem is, de hamarosan érdeklődés fog mutatkozni a külföldi tőke részéről a német iparvállalatok iránt, s ennek már Angliában és Hollandiában jelei mutatkoznak.

Megkezdődött a kiűrités.

Offenburg, augusztus 19. (Wolff.) A franciák bizonyára a londoni konferencia következményeképp — megkezdték a város kiűritését. Tegnap óta üres vonat-szerelvények és teherautók érkeznek, amit a lakosság nagy megelégedéssel, de nyugodtan szemlél. A franciák távozása után 50 lakás szabadul fel.

diplomatikusan és udvariasan el fogja távolítani helyéről. A pénzügyminiszter székbe pedig maga Jonel ül be, s első dolga lesz a kölcsönt megszerezni.

Az események most viharosan tornódnak egymásba. A nyári politikai szünet ellenére tanácskozási tanácskozást ér, a miniszteriumokban nagy az izgalom, s minden pillanatban meglepetésekre kell számítani.

Egy politikus, aki a kormánykörökkel is bizalmas érintkezést tart fenn, találó képet adott a kormány jelenlegi helyzetéről:

— A liberális kormányzat elérkezett arra a pontra, ahonnan már aligha fog kivezető utat találni. Bratianu Vintila menesztéséről beszélnek és arról, hogy a miniszterelnök veszi át a pénzügyminiszteri tárcát, ugyanakkor ki nevezik belügyminiszterre Victor Antonescut, a volt párisi követet. Ugy lát-szik, liberálisok már elfelejtették, hogy a kormány újjászervezésével nem érnek el semmit sem a belföldön, még kevésbé a külföldön. A külföld nem Bratianu Vintilára haragszik, hanem hitelét veszítette az egész liberális rendszer, amely csak egy módon menekülhet a hinárból, amelybe önmaga gán csolta magát. S ez az egy mód: az egész kormány távozása, hogy olyan kormányzat vehesse át az uralmat, amely úgy bent, mint a határokon túl posszibilis.

Részletmegoldások nem segítenek, s a liberális kormány az ország ellen követi el a legnagyobb bűnt, ha újból ilyesmikkel kísérletezik, csak azért, hogy a maga uralmát még ideig-óráig fenntarthassa.

— Aztán még van egy másik feletle érdekes és pikáns részlete a kormány tervezett újjászervezésének. Es

pedig az, hogy a pénzügyminiszter, aki nek távozását a liberális korifeusok vakációs szivarozás közben elhatározták, még külföldön tartózkodik, s nagy kérdés, mit fog majd szólni ehhez a szépen kigondolt tervhez a legjobban érdekelt személyiség: Bratianu Vintila. Ahogyan őt ismerem, gondolni sem szabad arra, hogy simán deferálni fog e nélküle hozott határozat előtt. Páratlanul érdekes küzdelmekre van kilátás a pénzügyminiszter hazatérése után, s bár jóslás nem kényerem, de tisztán látva a helyzetet, szinte be lehet ígérni, hogy a kormányelnöknek Bratianu Vintilával meginduló és lefolytatandó küzdelme fogja bukásba vinni az egész liberális rendszert. S ez lenne a liberális kormány tragédiájának legméltóbb befejezése.

Végleg meghátrált az Infratirea

A rágalmozó nem tud bizonyítani és ezért takarodót fuj — A cipőorr szerepe egy liberális lap szerkesztésében

Az Infratirea című kolozsvári lapot, mely liberális koncon rágódva piszkolódik állandóan mindennél, ami magyar, felhívtuk, hogy hozzá méltó utolsó lap társával közösen kisütött rágalmaiból bizonyítsa. Az Infratirea erre formáisan meghátrált. Midőn ezt mi lerögzítettük és reá sütöttük a hazugság és rágalmozás jól kiérdemelt bélyegét, dühbe gurult a liberális pártkasszának ez a vérszegény kitartottja és még egy utolsót rugott felénk hősiesen kijelentve, hogy többet nem reflektál a mi sorainkra.

Há ezt már megértjük és mindenki megértheti. Az Infratirea megszegeni, kályuba rekedt és most megfutamodik. Ez ellen egyelőre nem lehet semmit sem tenni. Kötelességünk azonban az Infratirea jogszait egy kicsit kitanítani. A jeles sajtóorganum nagy eszű bölcselő ugyanis azt a nagyképu kijelentést tették, hogy őket az ellenünk köztölt rágalmakért felelősségre vonni nem lehet, mert, ha megjelölték a forrást, honnan a közleményt felszítetták, akkor már őket a bizonyítás nem terheli. Megsughatjuk az Infratireának, hogy a törvény értelmében a rágalmozásnak nem csak a koholója, hanem a terjesztője is felelős. Becsületes ember egyébként sem szokott erkölcsi perditák szennyes szoknyája mögé menekülni, hanem ha állít valamit, ura marad szavának. Hogy az Infratireánál ez nem így van, az csak azt a társaságot jellemzi, amelyik a Brassói Lapok ellen indított aknamunkára vállalkozott.

Megfutamodó cikkének végén az Infratirea kilátásba helyezi, hogy ezen túl legfeljebb a cipő órával fog válasszolni nekünk. Végre egy igazság az Infratireában! Hiszen eddig sem fejele, hanem cipőorral dolgozott. És ebből a beismerésből most még inkább tisztában lehet minden becsületes és igazságos ember azzal, hogy milyen ügy szolgálatába szegődött az Infratirea.

A lej Zürichben
nyitáskor 2.40

Mit jelent a Dawes-javaslat Németország számára?

A németek ki akarják bérelni régi
gyarmataikat

A Brassói Lapok tudósítójától.

BERLIN, aug. 18. Németország a Versaillesi békeszerződés óta le van szorítva gazdaságilag meghiúsítva, és bár távolról sem vesztett annyit mint Ausztria, vagy Magyarország, hiszen mindössze területének egy nyolcad részét, lakosságának egytized részét kellett átadnia, de mégis a franciák, belgák és angolok részéről oly erős nyomás alatt van és területének részleges megszállása oly lelki és gazdasági zavarok forrása rá nézve, hogy konszolidálódása nem indulhatott meg. Ennek a helyzetnek likvidálását, mely a megszálló hatalmakra nézve is tarthatatlan helyzetet teremtett, van hivatva a londoni konferencia meghozni. Ha figyelembe vesszük azt, hogy milyen módon viselte Németország ezeknek a megalázó és súlyos esztendőknél keresztjét, abból következtethetünk arra, hogy micsoda megváltás lesz számára a jövőteli kérdés végleges rendezése és az eddig kívánt irreálisan nagy összegnek, a 132 milliárd aranymárkának a józan redukálása.

Németország a megszállásnak háromféle nemet kénytelen most tűrni. Meghagyott területéből a Saar-vidéket, mely 2000 négyzetkilométer, 700.000 lakossal, a békeszerződés 15 évre elszakította a német közigazgatástól. A Rajna-vidékből további 30.000 négyzetkilométert több mint 6 millió lakossal 5-15 évig terjedő időre szállítják meg s ehhez jött a Ruhr-vidéknek szerződésellenesen Poincaré által kieresztett megszállása, mely további 3000 négyzetkilométert és 4 millió lakost, éppen a legsűrűbben lakott ipari vidéket szaktotta el. Ezt a németek nyíltan, az antanttal való diplomáciai érintkezésben is, Einbruchgebietenek nevezik. Ez utóbbinak megszállása okozta a német márka katasztrófáját is, mely oly mélyre süllyedését jelenti, hogy arra a pénztörténetben nincs példa.

A londoni konferencia alapjául szolgáló Dawes-féle tervezet, mely a folyó év elején készült, abból indult ki, hogy Németország adózási és gazdasági egységét helyre kell állítani. Ezen az alapon épült fel az egész javaslat, melynek fontos része, hogy a német pénz meggyógyítására is törekszik. A német márka mai szilárdsága ugyanis csak addig tart, amíg az 1200 milliárd Rentenmarkban megállapított állami hitel ki nem merül. Ha ennek kimerüléséig nem jönne létre végleges megoldás, a német pénz stabilizálását előreláthatóan nem sikerülne tovább megővni.

A Dawes-féle javaslat Németország teljesítőképességét a jóvátétel céljaira úgy állapította meg, hogy szolgáltatson ki Németországnak az antantnak egyszer s mindenkorra 11 milliárd aranymárka értékű vasuti obligációt, továbbá öt milliárd értékű ipari obligációt és azonnali fizességre rendes kölcsönt a tőkére fektetve az emelkedő évi összeget, mely 1928-29-ben éri el az antant állandó magasságát: évi egy és negyed milliárd aranymárkát. Ennek a tehernek vállalásáról volt szó Londonban, annak ellenében, hogy Németország gazdasági egysége a Ruhr-vidék szerződésellenes megszállásának megszüntetésével helyre álljon. Amilyen jelei vannak máris Németországban, főleg Poroszországban a biztos jövőnek, érthető, ha a német kormány felelősségének tudatában is mer e feltételekre is vállalkozni. És amint a franciák 1871-ben a szerződés szerinti megállapított időnél sokkal gyorsabban törlesztették le az 8 milliárd aranyfrank hadisarcot, nem lesz meglepő, ha Németország ugyanezt fogja tenni most vállalandó terheivel. Lehetetlen is, hogy erre ne gondoljon. Legalább is gondolnak rá a franciák és ezért küzdenek oly elkeveredetten a megszállás fenntartásáért, valamint megújításának lehetőségéért. Pedig vihart vetnék s azt is fogják aratni.

Egyébként ugyanaz a Schacht, aki a mai pénz szilárdságát megteremtette, élén áll egy mozgalomnak, melynek az a célja, hogy a németek magánjogi szerződéssel gazdasági kiaknázás céljaira béreljék ki régi gyarmataikat. Az amerikai bankárok éppen azt akarják elérni, hogy a németek kölcsön magánjogi garanciát kapjan. Az számukra becsesebb a hatalmas kormányok és a jóvátételi bizottság aláírásánál. Ma nemzetközi viszonylatban a magánjogi jogot a legerősebb. Ezt tudják a németek és aszerint cselekszenek.

Gyakorlatozó katonaság teszi tönkre Gidófalva népét

Egy őrnagy garázdálkodása — Önkényesen végzik a beszállásolások
kat — Nincs orvoslat a panaszok ellen

A Brassói Lapok tudósítójától.

GIDÓFALVA, augusztus 18. Alig pár napja tettük szövé azokat a panaszokat, amelyek a Háromszék megyében gyakorlatozó katonaság ellen hangzóttak el s ma már újabb, az eddigieknél is súlyosabb panaszokról kell beszámolnunk. Háromszék megye más községeiben a lakosságnak főleg az ellen volt panasz, hogy a gyakorlatozó katonák letiporják a vetést és hát ráltatják a mezei munkálatokat, Hidófalván pedig ezekhez a panaszokhoz még az is hozzájárul, hogy a katonák nem respektálva semmiféle törvényt, önkényesen beszállásolnak és több esetben megtörtént, hogy egy szobával bíró családokat tettek ki az utcára.

Négy esztendő óta minden nyáron voltak katonai gyakorlatok Hidófalván, azonban a parancsnokok megértése folytan semmi surlódás nem volt a polgárság és katonaság között, sőt még ma is fennálló barátság fejlődött ki közöttük. Nem így az idén, amikor Idieriu Alexandru őrnagyot a krajovai tisztiiskola parancsnokát vetette a sors Hidófalvára. Legelső sorban az idén a községi előjáróság sem feleltes hatóságától, sem katonai részről nem kapott értesítést a tisztiiskola érkezéséről, így a beszállásolásokat maguk végezték el és természetesen, hogy a helyi viszonyok figyelembe vétele nélkül önkényesen jártak el. Az előjáróságot soha meg sem hallgatták és ha az előjáróság valami jogtalanság ellen tiltakozott, szidalmazták és megfenyegették. Így például a hivatalból eljáró

egyik esküdtest az ezredes pín
cébe záratta

és azzal fenyegette meg, hogy elviteli a regált. Vagy például egyik napról a másikra rendeletet adnak ki, hogy élelőténnyel tartanak gyakorlatot és a lőgyakorlat helyéről hordják el a terményeket.

Orvosi rendelő a konyhában.

Az alábbiakban elmondjuk, hogy Idieriu őrnagy ur hogyan szerzett magának lakást. Idieriu nem volt megelégedve a számukra kijelölt lakással, ezért lakásszerzési körutra indult a faluban. Végig járta a község szebbnél-szebb házait s így került a körorvos lakásához. A körorvos fiatal házasságban még most is jobb hiányában az apja házában szorultak meg, ki egy szobát bocsátott rendelkezésükre, mely egy szerszámorvos rendelő is. A körorvos butorait és más holmiját egy közeli házban raktározta el.

Idieriu őrnagy erre a lakásra vetett szemel és felszólította az orvost, hogy adja át lakását. A körorvos kétségbeesve így kezdett megmagyarázni az őrnagynak köve telésének jogtalanságát és kijelentette, hogy legjobb akarata ellenére sem tud lakást adni. Erre az őrnagy reprodukálhatlan kifejezésekkel illetve az orvost és különböző fenyegetésekkel kényszerítette lakásának átadására, ami meg is történt. A körorvos feleségével, kisgyermekével el is költözött saját lakásából és

rendelőjét egyik szomszéd a
vességéből a konyhában ren-
dezte be.

Marosvásárhelyre utazik
az őrnagy ur.

A másik felháborító esetnek szenvedő alakja Szabó János gidófalvi vasutőr. Csütörtök reggel történt, hogy az őrnagy Marosvásárhelyre akart utazni. Már egy órával az indulás előtt kint volt az állomáson és éktelen lármát csapott, mert még nem adtak jegyet. Szabó János vasutőr éppen reggelijét fogyasztotta bent a szobájában és nem is sejtette, hogy a nagy kiabálás neki szól. Közben a felesége valamiért kiment az udvarra, ahol az őrnagy ezekkel a szavakkal állította meg:

— Unde ungar?

A szegény asszony, aki egy szót sem tud románul, magyarul felelt az őrnagynak, hogy az ura a szobájában reggelizik és azonnal jön. Több sem kellett az őrnagynak, csak a magyar szó hallása. Mindezt, amilyen csománny kifejezést csak ismer a román nyelv, rászórt az asszonyra, majd mikor kijött Szabó, újból kezdte a szidalmazást.

elsőszállyu jegyet kért a vasuti őrtől. Szabó, dacára a szidalmazásnak, előzenylen mondtotta, hogy ő csak harminc kilométernyi körzetben adhat jegyet, ellenben a vonatban a kalauz adja ki a hoszszabb utra szóló jegyeket. Nem használt semmi szép szó, magyarázás, az őrnagy tovább ragaszkodott a jegy kiadásához és mikor ezt Szabó nem teljesítette, mert nem teljesíthette,

megfogta és a magyarságot
becsmérő szavak kíséretében
néhányszor rávágott.

A kötelességet mindenkor pontosan teljesítő Szabó ezután bement szobájába és telefonon felhívta Sepsiszentgyörgyöt, hogy az esetet elmondja az állomásfőnöknek. Alig vette fel a kagylót, éppen csak a kapcsolást kérte, amikor az őrnagy berontott a szobába, kikapta kezéből a hallgatót és helyette ő mondta be az állomásfőnöknek, hogy a gidófalvi őrnagy nem teljesíti rendesen a szolgálatát. Miután már letette a kagylót, még valami eszébe jutott az őrnagy urnak és újból felakarta hívni Sepsiszentgyörgyöt. Azonban a vasutitelefonkészülékkel sehogysam tudott bánni, az újabb felhívás nem sikerült, mire mérgében újra

Szabónak támadt, összevissza
rugdosia és azzal vádolta meg,
hogy készakarva rontotta el a
telefon, hogy ő ne tudjon be-
szólni.

Szabó a jegyfűlkébe menekült a dühöngő ember elől, azonban az oda is követte és többször arcul is ütötte a szerencsétlen embert. Közben beérkezett a vonat és az őrnagy ur nagy büszkén hagyta el hőstettének színhelyét. Az esetnek szemtanúja volt egy Covasán nevű szeszgyáros is, aki megbotránkozással nézte végig a felháborító esetet.

Hogy mennyire jogos Hidófalva lakói nak felháborodása, annak bizonyítására el mondunk még néhány esetet:

Halászat kézigrántással.

A falu alatt elhúzódtó Oltban a katonaság rendszeresen halászik. A halászat bérloje a napokban panaszt tett az előjáróság nál, hogy a katonák kézigrántással pusztítják a halállományt, de az előjáróság tehetetlen a katonasággal szemben és annak ellenére, hogy a törvény is szigorúan tiltja a robbanó anyaggal való halászatot, nem tudnak ellene semmit tenni.

Augusztus 14-én a határőrök nyolc lovat találtak a Koszarang nevű kaszálóban. Arra a kérdésre, hogy kinek engedelmével legeltetnek, a katonák azt felelték, hogy Olarion kapitány adott erre engedélyt. Mivel a kapitány urnak legeltetésre nincs joga engedélyt adni, megállapítottak 800 lejt, de a parancsnokság önkényesen csak háromszáz lejt fizetett meg.

Sok beszállásolt tiszt lakásában nem volt villanyvilágítás. Erre fogták magukat a katonák, elvezették a villanyt és nem törődtek azzal, hogy ezáltal tulterhelés keletkezik. Emiatt aztán naponta megtörténik, hogy a község valamelyik részében nincs világítás, vagy üzemzavar áll elő.

A sírkő mint céltábla.

De kegyeletstörő cselekedetektől sem riadnak vissza a katonák. Így pl. a református temetőben a sírkövekre céltáblát helyeztek el és arra löttek a falubeliek nagy megbotránkozására.

Amiatt is nagy a felháborodás a községben, hogy a katonaság a főut mellett folyó Oltban meztelenül fürdik és a járókelőkkel szemben olyan szemtelenül viselkednek, hogy uriaszonyok és lányok már nem is mernek kimenni az utcára.

Végül álljon itt az az eset, mely ha nem olyan szomorú körülmények között játszódott volna le, még nevett is lehetne rajta. Az egyik tisztet egy fiatal házaspár lakásában helyezték el. A szobában maradt a házaspár többi dolgai között hat lakodalmi fénykép is, amely úgy látszik, nagyon megértette a tiszt szolgáját és elmulajdonította azokat. Tekintettel arra, hogy a képek levelezőlapok voltak, a tiszt szolgálatáról elment és

mint levelezőlapokat áruba
hocsátotta a faluban.

Ezekből a felsorolt esetekből mindenképpen megállapíthatja, hogy a gidófalviak panaszai és elkeseredése teljesen jogos. Ezekhez, ha még hozzávesszük, hogy a panaszra menőkkel a katonai parancsnok ságon durván beszélnek és magyarságukat, valamint bolsevista voltukat vetik szemükre, nem csodálkozunk, ha az elkeseredés napról-napra nő. Nem hisszük, hogy a katonaságnak érdeke volna a polgársággal szemben ennyire kiélezni a helyzetet és reméljük, hogy a felsőbb parancsnokság minél hamarabb elégtételt nyújt Hidófalva agyonsanyargatott és méltatlanul vérgisértett népének.

Részeg komiszárok garázdálkodása Brassóban

A Brassói Lapok tudósítójától.

A holdfogyatkozás éjszakája ugylátszik, hogy nemcsak a békés nyárspolgárokat lendítette ki rendes kerékvágásukból, hanem azokat is, kik éppen az ilyenkor megkötösgödött fejek rendbentartására voltak hivatva. A mostani eset nem egyedülálló. Megszoktuk már, hogy részeg komiszárok békés polgárokat molesztáljanak, de egy államban, mely kulturálisnak és jogállamnak mondja magát, ilyesminek nem volna szabad előfordulnia.

Robert Leibli brassói lakost 14-ről 15-re virradó éjjelen a Hirsch-uccában megállították Jorgu Zaharie és Jon Cristoloveanu komiszárok, kik igazolásra szolitották fel. Leibli elővette igazolványát és a rendőrökkel a legközelebbi lámpa alá ment hogy azt elolvashassák. Itt azonban a komiszárokban működni kezdett a szesz s ki jelentve, hogy zsebtolvajjal van dolguk, Leibli utlegelni kezdtek.

A hangos szóváltásra odasietett az éppen arra járó F. Bayer is, kit a komiszárok szintén zsebtolvajnak nyilvánítottak s mindkettőjüket a rendőrségre kísérték. A rendőrség kapuja alatt aztán a legbrutálisabb módon kezdtek utlegelni őket. Kihuzott karddal hatalmas ütések mértek a védekezni nem tudó emberekre, majd rugdosás és öklözés következett.

Mintegy félórát utlegelés után Popovici komiszar szobájába hurcolták a szerencsétlen embereket s ott újból kezdődött a verés. A verés után Popovici elvette minden értéküket és igazolványaikat. Már éppen leakarták őket csukni, mikor egy ismerős rendőrtiszt érkezett, kinek közbenjárására aztán szabadon engedték az ártatlanul megvert embereket, kik közül Leibli 8 napon, Bayer pedig 10 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett.

Ezt azonban nem hagyhatjuk annyiban. Szigorú büntetést kérünk az ilyen önmagukról megfélemedezett hivatalnokok ellen, kik békés polgárok testi épségét veszélyeztetve járkálnak az utcán. Mert most nem egy falusi kiskirály garázdálkodásáról van szó, hanem egy kulturális központról, ahol nem lehet, nem szabad az ilyesféle garázdálkodásokat tűrni. Reméljük, a felettes hatóságok teljes szigorral fogják eljárni ebben a felháborító esetben.

Rövid hírek mindenfelől

BUDAPEST. Bethlen István gróf ma Parádára utazik. Gödöllőn megszakítja az útját, hogy a kormányzónak jelentést tegyen a helyzetről.

PARIS. (Havas.) Sansebastianból érkezett jelentések szerint Spanyolország nyugati részén kitört a felkelés. Több spanyol állást körülfértak a felkelők. A helyzet veszedelmes. De Rivera állandóan a hadügyminiszteriumban tartózkodik.

ROMA. A rianói temetőben a tegnap kiásott holttestben Mateottit szülei, politikai barátai és fogorvosa agnoszkálták.

Legtökéletesebb, legizlésesebb
hálószoba és egyéb
butorok, amerikai
irodai berendezések
a Falpari és Árukereskedelmi R.-Y. Iserakata.
TARGU-MUREŞ, KORZÓ-KÖZ
1920

Újabb ötmillió lej adóval sújtják Kolozsvár kereskedőit
Községi illetéket szednek az üzletek bérértéke után — Peptea György városi tanácsos nyilatkozata

A Brassói Lapok tudósítójától
KOLOZSVAR, aug. 19. Kolozsvár kereskedői a rossz gazdasági viszonyok mellett minden héten újabb és újabb terheket kapnak nyakukba, amelyek nemcsak az üzletek zavartalan menetét, de a legelemibb szükségletek beszerzését is megnehezítik. Alig mulik el a baj a kereskedők feje fölött, megjön a másik, ez egyik főoka annak a leírhatatlan közgazdasági depressziónak, amely az egész ország kereskedelmét tönkreteszi.

A napokban közhírré vált, hogy Kolozsvár városa a kereskedőkre üzleti-lyiségük bérét véve alapul harminc és husz százalékos adót vet ki. Nagy rémületet keltett ez a hír, különösen azért, mert az új adó befizetését a kivetés után azonnal foganatosítani kell.

Munkatársunk ma felkereste a város pénzügyi osztályának vezetőjét, Peptea György tanácsost, akit az új adóról a következőket mondotta:

— A Monitorul Oficial 1923. évi hatvanhatodik számában jelent meg az a törvény, amelynek alapján a városoknak joguk van az üzletek bérértéke után husz és harminc százalékos községi illetéket szedni, ami a régi pótdadónak felel meg. Eddig nekünk nem volt szükségünk ennek az illetéknek a kivetésére, megkíméljük tőle kereskedőinket, az idejé költésévé megállapításakor azonban beláttuk, hogy a fokozódó terhek és kiadások, mint utjavítás, vízvezeték javítás, stb. fedezetlenül nem maradhatnak és határoztuk el az illeték kivetését.

— A szállodák, ékszerüzletek és a luxuscikkeket árusító kereskedők harminc százalékos, a többiek husz százalékos fizetnek a bérérték után. E pontban tévedések és véleményeltérések nem lehetnek, mert a törvény taxative megállapítja és felsorolja mely üzletek tartoznak az első és melyek a második kategóriába. A bizottság, amely az új adót kieszabja, a város két delegátusából, az iparkamara és a nagyiparosok egy-egy megbízottjából áll. A mai napra már száz kereskedőt idéztünk be és azt hiszem pár nap alatt be is fejezzük a kivetés munkálatait.

— Mennyi az az összeg tanácsos ur, amelyet az új adóból remél a város?

— Azt hiszem, összeszedünk majd öt-millió lejt.

Ötmillió lej népmegterhelés és egy haldokló kereskedelmi ország egyik haldokló kereskedelmi városának.

(*) „Szent gyűlölet” mindkét rész együtt 21—22-én a Modern Mozgóban.

Magánlaksértésben elmarasztalták Gritta Ovidiu rendőrprefektust

A Brassói Lapok munkatársától.

KOLOZSVAR, aug. 19. A Brassói Lapok megírta már, hogy ez év április havának 14-én, amikor a Danilescu-féle sikkasztás ügyében a nyomozás megindult, a rendőrség őrizetbe vette bünrészességgel gyanúsítva Feriteanu pénzügyigazgatósági tisztviselőt és 18-ig őrizetben is tartotta. Mikor Feriteanu ártatlanságát bizonyítva a rendőrségről kikerült, meglepve tapasztalta, hogy Egyetem-ucca 3 szám alatt levő lakásában, amelyet rekvirálás útján szerzett, amelyre azonban a ház tulajdonosával már szerződése is volt, Gritta Ovidiu, kolozsvári rendőrprefektus lakik, aki az ő butorait egy Erzsébet-ucca 30 szám alatti ház verandájára hordatta.

Feriteanu azonnal megtette magánlaksértés címén feljelentését Gritta Ovidiu prefektus ellen és az ügyet Constantinescu bíró tárgyalta le.

Megállapítást nyert, hogy a lakásba Messian felügyelő szobeli parancsára Orlescu komisár alkulccsal hatolt be és végezte el Feriteanu kilakoltatását, mialatt a megvádolt tisztviselőt ártatlanul a rendőrségen tartották. Megállapították, hogy az a hely, ahová Feriteanu butorait szállították, lakásra nem alkalmas, kihallgatták a ház tulajdonosát, mindezek a vallomások után Constantinescu bíró magánlaksértésben büntősné mondotta ki Gritta rendőrprefektust, elrendelte, hogy a lakást három napon belül bocsássa Feriteanu rendelkezésére és az ügyvédi költségek megfizetésére ítélte.

Feriteanu, mint értesülünk, polgári pert is indított a prefektus ellen és kártérítést követel.

Herriot nagyon meg van elégedve

A nevezetes párisi fogadtatás részletei — Ünneplik Herriot-t, de Nollet se engedjen

A Brassói Lapok párisi tudósítójától.

PARIS, augusztus 10. Két óra van még a boulognei express érkezéig, de jó helyekért már folyik a harc az északi pályaudvar folyósóin, várótermekben, s a kijáratok lépcsősorain. Nyilván a tömeg is kapni akar valamit a nagy politika szeléből. Jórészt fiatal embereket látni, akik nem kérnek többé a háborúból és Herriot-t jöttek biztatni, nehogy elkedvetlenedve abba hagyja művét. Zsufolva a perron is, pedig ide szigorú ellenőrzéssel csak képviselőket, újságírókat és fényképészeket engednek be. A fogadtatásra kivonul a kormány is teljes számban. Nagy mozgolódás az újságírók közt minden újabb jövevényre.

— Benazet, gyarmatügyi miniszter, — érkezik a jelentés a hátrább állókhoz.

— Pipa van a szájában?
— Nem, kézzel sodort cigaretta.
— Mellénye?
— Szürke.
— Van rajt kamásli?

— Nandin, volt rendőrprefektus, világos szürke zsakettben. A franciáknál nincs ugyanis olyan politikai esemény, aminél a toillete kérdése nem lenne fontosabb.

Negyed kilenc van, amikor negyedóra késéssel befut a vonat.

— Eljen Herriot! Eljen a béke! zugja a tömeg, s visszhangozzák a távoli folyosók várakozói. De a miniszteri szalonkocsi hátrább áll meg, mint várták. Miniszterek, fényképészek, újságírók verseny boxolásban juthatnak csak Herriothoz, akit barátai a szalonkocsiból, szószeros értelemben kirángatnak. Egy fűrgő fényképész kezében már kigyul a vakító magnezium szalag.

— Barátaim meg vagyok elégedve, nagyon meg vagyok elégedve! — mond

Mindenből csak „nemzetgyalázást” csinálnak

Miért tartóztatták le a máramaros-szigeti sportklub elnökségét?

A Brassói Lapok tudósítójától.

MARAMAROSSZIGET, augusztus 19. Vasárnap délután Sámson zsidó sportegylet népnepelével egybekötött fotbalmérkőzést rendezett a malomkerti pályán. Ellenfele a kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak csapata volt. Mérkőzés után nagy botrány támadt. A botrány előidézője egy kisorsolásra szánt ponni ló, amelynek farkát a tulajdonos kocsi román nemzeti szalagokkal díszítette föl. Cantoniaru rendőrigazgató estefelé megbotránkozva vette észre, hogy a ló farkában román nemzeti színű szalagok vannak. Erre a mulatságot azonnal beszüntette és a Sámson vezetését, dr. Kertész Adolf ügyvédet, Stein Lajos, Fuchs Jenő kereskedőket, Semmel Sándor intézőt le tartóztatta. A letartóztatott egyéneket másnap reggel a szigurancára kísérték, ahonnan valószínűleg a kolozsvári hadbíró-sághoz viszik őket. A bünvádi eljárás nemzetgyalázás címén indult meg ellenük. A Sámson sportegylet vezetésének letartóztatása miatt a városban nagy a nyugtalanság.

Mit szabad egy képviselőnek?

„Bűdös zsidók” ne foglalják el a szállodai szobákat! A képviselő büntet és terrorizál

A Brassói Lapok tudósítójától.

MAROSVÁSÁRHELY, augusztus 19. Pizó liberális országgyűlési képviselő tegnapi délután este Marosvásárhelyre érkezett és itt a Transylvánia szállóban akart szobát bérelni. A szállónak azonban minden szobája el volt foglalva és udvariasan arra kérték, hogy legyen türelemmel, míg az éjjeli vonat beérkezik, hogy megtudják, hogy a táviratilag lefoglalt egyetlen üres szoba tulajdonosa megérkezik-e. Ezt a lefoglalt szobát akarták ugyanis rendelkezésére bocsátani, ha a szoba tulajdonosa nem jelentkeznék.

Pizó nem volt meglegedve ezzel az elintézésrel és hargosan kitört, hogy zsidót nem szabad eléje helyezni. Majd

ja Herriot a miniszterek kezét szorongatva. Az utvonalon végig a rendőrkordon mögött szorongó tömeg élje-nez lelkesen:

— Vive Herriot! Vive Herriot! Le a háborúval! Eljen a béke!

Herriot láthatóan meg van hatva az ünnepléstől. Sokan még virágokat is dobálnak rá, mint egy primadonnára.

Utána Clémentel pénzügyminiszteren van a sor.

Egy újságíró különítmény zárja körül s faggatja:

— Miniszter ur, mi történt Londonban?

— Semmi rendkívüli uraim, ne higgyenek a mendemondáknak. Semmi nézeteltérés sincs a francia delegáció tagjai között.

De hol marad Nollet tábornok?

— A tömeg Herriot és Clémentel után özönlve javarészt már elvonult midőn a tábornok civilben leszáll a vonatról. Olyan hírek érkeztek, hogy a Ruhrkiürítés kérdésében éles nézeteltérés támadt közte és Herriot között. Állítólag lemondással is fenyegetőzött.

— Nollet ne tágtson! Ne engedjen Nollet! kiáltják feléje.

— Eljen a hadsereg! Eljen Poincaré! Ez volt a jobboldaliak ellentüntetése!

A tüntetés, amit Herriot hívei vasárnap este a Gare St.-Lazaron elutasításakor rendeztek, nem kevésbé lelkes volt. A miniszterelnököt, oldalán Painlevé-vel és Nollet tábornokkal körülvéve a miniszterium tagjaitól való-ságos virágos fogadta. A tömeg a rendőrkordont áttörve nyomult be a perronra, s midőn a vonat kettős trombitajelre lassan megindult Dieppe felé, egy kórusban zugta:

— Vive Herriot! Vive Herriot!

azt követelte, hogy a már lefoglalt szobákból két »bűdös zsidót» helyezzenek egy szobába és így biztosítsanak neki szállást.

A sértő fellépésre a szálló bérlője aki maga is zsidó, elutasító választ adott, mire Pizó a rendőrséggel akart szobát üresíttetni a maga számára. Miután ez sem sikerült, megfenyegette a bérlőt, hogy

tízezer lej bírsággal fogja sújtatni,

amire majd talál okot.

Másnap a rendőrség végig razizálta a szállót, közegészségi és közbiztonsági szempontból ismét szemlét tartott az épületben, de nem tudott sem mi okot sem találni a büntetés alkal-mazására.

Pizó képviselő előre jelezte, hogy csütörtökön megint visszatér és akkor majd tekintélyének súlyával fogja követelni a maga személyének kijáró engedelmisséget.

(*) „Szent gyűlölet” 21—22-én a Modern Mozgóban.

Erélyesen vet véget az angol kormány a szudáni lázongásnak

LONDON. Szudánban a felkelők mind erősebb ellenállást fejtenek ki az angol gyarmati csapatokkal szemben. Az angol kormány gyarmatügyi minisztere most rendeletet küldött az egyiptomi csapatok parancsnokának, amelyben felhatalmazza, hogy a felkelők leverésére a legerélyesebb eszközöket is igénybe veheti.

Bosszúból támadást koholt Popa rendőrkomiszár

A Brassói Lapok tudósítójától.

KOLOZSVAR, augusztus 19. Megírta a Brassói Lapok, hogy három-négy hóstáti legény Popa Viktor rendőrkö-miszárt, akire régen haragudtak, lakásán megtámadta, ablakait és butorait összetörte, őt és feleségét bántalmazta. Popa feljelentésére a rendőrség előállította a legényeket és átadta őket a hadbírósnak.

A mai napon kiderült, hogy Popa feljelentése valótlan, a rombolást saját lakásán ő maga végezte el, hogy régi haragosait, a hóstáti legényeket bajba keverje.

Munkatársunk ma érdeklődött Munteanu rendőrigazgatótól, aki kijelentette, hogy Popa komisár ellen a fegyelmi eljárást megindította és addig is, a míg az eljárás le nem folyik, Popát más kerületbe helyezte át. A fegyelmi vizsgálat során bebizonyosodott az is, hogy a legényeket a 3-ik kerületi komiszáriátusnál súlyosan bántalmazták, amiről ezek orvosi láttelelet szereztek be és ez alapon a vizsgálatot a bántalmazó detektivek ellen is kiterjesztik.

Elbocsátott tisztviselők perlik Kolozsvár városát

KOLOZSVAR, augusztus 19. Kolozsvárról jelentik, hogy 1920-ban, mikor a koronabeváltás volt, az egyik beváltó hely a Kolozsvár városi adóhivatal volt amelynek tisztviselői tulorában végezték a beváltással kapcsolatos munkát. Azt az ígéretet kapták, hogy a beváltási összeg 5 százalékat fogják tulorai díj címén kapni.

Öt millió 700 ezer lej folyt be az adóhivatalhoz, tehát mintegy 300 ezer lejre ruggott az az összeg, amely a tisztviselők között felosztandó lett volna. S bár azóta négy év telt el, még mindig nem kaptak a tisztviselők semmit. Miután azóta a tisztviselők egy részét elbocsátották a város szolgálatából, ezek elhatározták, hogy peres uton fogják a várostól szerzett igényeiket érvényesíteni.

Trasslisztet,

trasscemetet, mészköülisztet, terrazó-anyagot (mozaik) és l. a. oltatlan falimeszet szállit

Friedmann Áron

Racoşul de jos — Alsórákos Brassó mellett.

Cluji

Országos Mintavásár

1924 augusztus 3. — szeptember 14.

Ipari termékek ◀▶ Házi ipar ▶▶ Nyersanyagok

Belföldi és külföldi kereskedőknek a legelőnyösbb beszerzési alkalom

75%-os vasúti kedvezmény a C. F. R. Összes Vonalain

Több száz kiállítás — Szakmai kongresszusok

Előzetes tájékoztató a Vásárlroda gondoskodik

Vásárlroda: Strada Cogelniceanu — Telefon: 10-32.

HIREK

Csütörtök, augusztus 21.

Katolikus naptár: Bernát ap.

Protestáns naptár: Sámuel.

Görög naptár: augusztus 8. Emilián.

Izraelita naptár: 5684. Ab. 21.

A nap kel 5 óra 25 perckor, nyugszik 19 óra 14 perckor.

Legközelebbi holdváltozás: Utolsó negyed augusztus 22-én 11 óra 10 perckor.

Időjárás: Változékony idő heves széllel, később esővel.

A Temesvári Magyar Dalárda matinéja

Erdélyi körútja küszöbén

TEMESVÁR, augusztus hó. A dal, az ének a néplelek vetítője, a kultúra legszebb remeke és legvalódibb értéke. A dal, a harmónikus társulás, kinövésében embereket, társadalmat, országokat és világokat kapcsol együvé. E kultusznak mélyreható kihatásai vannak, különösen akkor, ha e szövegtől kezdve központjában a férfi szívet találjuk. Bármely nyelv színezzé is az összhang képletét, bármely társadalmi réteg, akármilyen nemzetiség egyesüljön és tömörüljön a dalkultusz művelésére és iktassa dalos érzelmeit a kultúrügy szolgálatába, ez minden körülmények között nyereséget jelent. A harmóniában egyesült rokonérzelmeik melegsége átszűrődik a hétköznapi munka műhelyébe is és rásütí őszinte, meleg, dalos érzelmeinek bélyegét az élet minden fázisára.

A romániai férfikar-egyesületek múlt évi dalos versenye két tételt is igazolt. A magyar dal jövőjét, melyről Liszt Ferenc így beszélt: »A magyar dalnak van jövője, s ha egykor dicső templomához anyagot hordanak, ha Isten éltet, ott leszek én is.«

A második tétel igazolta azt, hogy a kórusok művészi teljesítményei között voltak európai színvonalú értékek. Senkisémmé vádoltuk lokalpatriótizmussal, hogy ha az erdélyi körúttal induló Temesvári Magyar Dalárda művészi színvonalát európai viszonylatokban dicsérjük és csodáljuk.

A Temesvári Magyar Dalárda elindulása előtt, a mindig hálás, megértő és lelkesedő közönségének erdélyi körúttjának programját vasárnap délelőtt maiféle keretében mutatta be. — Evvel is igazolni kívánta azt, hogy Temesvár közönségéhez nem fűzik közbűbös érdekek első sorban, másodsorban pedig tárgyilagos ítélkezést kíván, hogy körúttára tudásának legátszűrtebb művészetét viszi.

A temesvári Magyar Dalárda a férfikar kultuszából a legképzettebb és legmagasabb kulturát bírja. Tökéletesen, szebbet nyújtani és adni nem lehet.

Erdélyiek, ritka szépet várjatok. A legszebbnél is szebbet hoz egy a művek értékét, mint az interpretációt illetőleg a Temesvári Magyar Dalárda.

Braun Dezső.

A »Temesvári Magyar Dalárda« augusztus 23-iki brassói hangversenyére jegyek már kaphatók Király Lajos divatüzletében (Kolostor ucca). És pedig szerdán-csütörtökön a pártoló, alapító tagok részére; péntektől kezdve pedig a közönség rendelkezésére áll a jegyárutás. Szombaton este 6 órától kezdve már az Apolló-színház pénztáránál lehet jegyet váltani. — A vidéki vendégek mindennemű ügyben (elszállásolás, jegyek stb.) a Kolostor ucca 29. sz. alatti levő rendezőséghez fordulhatnak. — Előadás után a társas összejövetel a »Gewerbeverein« nagytermében lesz.

(Már megint a gyanus idegnek.) Kolozsvárról jelentik: Mint a Brassói Lapok már megírta, a király és a királyi család az Avram Jancu ünnepére Kolozsvárra fognak érkezni. Ebből az alkalomból a sziguranca vezérfelügyelősége a királyi család biztonsága érdekében különleges intézkedéseket léptetett életbe. Ezekkel kapcsolatban Kolozsváron riasztó hírek kezdtek keringeni, hogy mint a »koronázás alkalmából Gyulafehérváron, most itt is kiutasítják az idegeket az ország területéről. E híresztelésekben azonban csak annyi való, hogy a sziguranca nem fogja meghosszabbítani a

gyanus idegnek tartózkodási engedélyét és azokat sem, kik nem tudják eléggé megokolni itt időzésük célját.

(Ertékeztet az állampolgárság ügyében.) Nagykárolyi tudósítónk jelenti, hogy az ottani sziguranca vezetője értesítést kapott a kolozsvári sziguranca vezérfelügyelőségétől, hogy jelenjék meg Kolozsvárt egy értekezleten, melyre az összes határmenti városok sziguranca főnökei be vannak rendelve. Ezen az értekezleten fogják az állampolgársági listákból ki maradó egyének ittmaradását, illetőleg kiutasítását megbeszélni.

(*) »Szent gyűlölet« 21–22-én a Modern Mozgóban.

(Zsaroló adó kivétel bizottság.) Nagyváradról jelentik: A nagyváradi ügyészség zsarolás címén vádiratot adott be a nagyszalontai adó kivétel bizottság tagjai ellen. Ez a bizottság ropant súlyos adókat rőtt ki a polgárok vagyonosabbjaira, azután bizalmasan közölte velük, hogyha nem sajnálnak némi áldozatot hozni, hajlandók lesznek a kivett adó terhére enyhíteni. Ilyen módon azután végigzsarolják a várost. A kereskedők megunták a dolgot, s hogy a szemérmetlen bűnös pénzszerzésnek ezt a módját megszüntessék, feljelentést tettek az ügyészségen Balog György, Berindel Vaszil, Bedő Miklós, Szabó János és Catociu János bizottsági tagok ellen. Az ügyészség a bűnvádi eljárást ez ügyben azonnal megindította, ami városszerte nagy megnyugvást keltett.

(Kibővített magyar kaszinó.) Marosvásárhelyről jelentik: A nyárádszeredai Uri Kaszinóban gyűlt össze mindenkor a nyárádmelléki »magyarság színe-java. A kaszinó most örvendetes változáson ment keresztül. Simó Zsigmond elnök indítványára háromszázezer lej gyűlt össze, amely összeg segítségével sikerült a tervezett átalakítást végrehajtani. A kaszinóhoz tágas tánctermet építettek s az újjalakított kaszinó most fokozottabb mértékben szolgálja a magyarság szórakozásának céljait.

(*) »Szent gyűlölet« mindkét rész együtt 21–22-én a Modern Mozgóban.

(Ripka Ferenc lesz Budapest kormánybiztosa?) Budapestről táviratozzák, hogy a Reggel című lap közlése szerint a belügyminiszter a főváros kormánybiztosságát Ripka Ferencnek, a budapesti gázművek vezérigazgatójának ajánlotta fel. Ripka megmondolási időt kért; illetékes helyen úgy vélik, hogy Ripka elfogadja a megbízást. A kormányzó egyébként Ripka Ferencet polgári érdemrenddel tüntette ki.

(Kirabolt plebános.) Temesvári tudósítónk jelentése szerint a Boksa közeli fekvő Székács Cernauti román lelkész hajnal tájban felbredt álmából, valami zaj keltette fel. Ijedten vette észre, hogy egy 8 tagból álló csoport van ágya körül katonaruhában, állig felfegyverkezve, elkendőzött arccal. Revolvert szegeztek a pap melléne és így kényszerítették, hogy mondja meg, hogy hol a pénze. Az emberek ezen a módon 25 ezer lejhez hozzájutottak, aztán a konyhába mentek, ahonnan pálinkát és szalonát kerítettek elő és ott a pap ágya körül ülve, jóízűen falatoztak és iddógáltak. Távozás után nem felejtették el a papot összekötözni, száját betömni. — A hívők csak másnap délelőtt akadtak rá, a papra, amint keresték. — A rablókat nyomozák.

(Fehér Imre szinigazgató Székelyudvarhelyen.) Székelyudvarhelyi tudósítónk jelenti: Fehér Imre, a brassói kerület új szinigazgatója, Székelyudvarhelyen e hó 30-án kezd meg két hónapra terjedő színejét. Igen jó erőkből alakított új társulattal, zenekarral és frissen készült díszletekkel mutatkozik be s az ezekre irányuló munkálatait most végzi. Székelyudvarhelyről Sepsiszentgyörgyre, onnan pedig kerületének székhelyére, Brassóba megy a társulat, melynek bemutatkozását és szereplését, ismerve Fehér Imrénél kiváló szervező tehetséget és színészi kvalitásait, nagy érdeklődéssel várja Székelyudvarhely közönsége.

(Keszérső helyett szulfát.) Budapestről jelentik: A Ganz-Danubius-gyárban négy munkás megbetegedett. A betegek az orvosi rendelőben keszérső helyett mérgező tiszta szulfátot kaptak. A belsőleg súlyosan megsérült munkásokat a Rókus-kórházba szállították.

(A Tátra kilencedik áldozata.) Tátrafüredről jelentik: A Tátra minden évben megköveteli a maga áldozatait. Az idei turista-évad még a rendesnél is szomorubb statisztikát mutat, mert eddig már kilenc ember vesztette életét a különböző szerencsétlenségek miatt. A legutolsó áldozat egy régi tapasztalt vezető, Breier János volt, ki egy szerencsétlenül járt társaság tagjainak megmentése után egy rövidebb uton akarva hazatérni eltűnt. A keresésére kiküldött expedíciók eredménytelenül tértek vissza s azt hiszik, hogy a szerencsétlen ember egy szakadékba zuhant.

(*) A borszéki borviz az ásványvizek királya. Nagyban eladás az Aronsohn H. és Tsa cégnél. Telefonszám 7. Üvegenként kapható a Frajti Orghidan kapu-uccai fűszer- és csemege üzletében.

MODERN MOZGÓ

Szerdán vetítik utoljára »A kis vándor muzsikusa« és »Fattynak nem akad párja« című filmeket. Csütörtökön, pénteken »A szent gyűlölet« című hatalmas film nek lesz a reprise, ezt a filmet nem kell bemutatnunk a brassói közönségnek, hi szen mindenki tudja, hogy ehhez hasonló filmet még nem igen gyártottak. Mind a két részt egyszerre vetítik. Szombaton egy csodaszép filmet mutat be a Modern Mozgó. A főszerepet Henny Porten az ünnepelt film-diva játsza. A film Félix Filipp regényéből készült.

Vasárnap délelőtti gyermekelőadásul: »Twist Olivér« című filmet vetítik, főszerepben Jackie Coogan.

(*) Jumper-selymek, fénypamutok és gyapjufonalak, nagy színválasztékban érkeztek B. Goldsteinhoz, Kolostor-ucca 33.

(Pályázat.) Párkerekre az evangélikus magyar iskolához egy tanítónőt keresünk, ki a román nyelvet bírja és a román vizsgát megállotta. Fizetés a brassói evangélikus esperesség fizetési táblázata szerint. Pályázhatnak férfiak is. Pályázatok augusztus hó 31-ig az evang. lelkész hivatal címére küldendők, Purcarenii judet Brasov.

(Menetrendváltás.) A Galac és Reni között levő vasútvonalon a híd megerősítése tartamára mind a személy-, mind pedig a gyorsvonatok menetrendje változást szenvedett.

(*) Egy szerelmes pillanatra — ne csaljátok meg a férfiakat — ez a címe annak a grandiózus filmnek, melyet az Apolló mozgó bemutatott. Anita Berber, a híres táncosnő még nem láttuk olyan nagy szerepben, mint ebben a filmben, mely kiállításában, rendezésében, toalettkben jóval felülmúlja a Königsmarkot. E grandiózus filmkolosszust 1924. májusában végezték be, és megvagyunk arról győződve, hogy ez a legkényesebb igényeket is kielégíti. Anita Berber fantasztikus tánca egy nagy orgia alkalmával, az ópiumbarlang, a pikáns ballettánok elragadják a nézőket. Az egyes jelenecek Vilmos császár volt nyári palotájában játszódnak le. A drámát megelőzi a »Coco mint soffőr« című két felvonásos vígjáték. Szabadjegyek csak 5–7 óráig érvényesek.

(*) Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vértelülásoknál reggel egy pohár 1 pohár természetes FERENC JÓZSEF keserűvizet iszunk.

(*) Könyvedvelők figyelembe! Bármely — bárhol hirdetett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszey Albert könyvkereskedő Cluj-Kolozsvár.

(*) Póstyén fürdőn teljes erővel folyik a szezon. A »pompás Thermia Palace« szállót, mely az összes fürdőkkel egybeépült, már rég megnyitották. Az árak meglepően mérsékeltek. A Thermiában már napi 65 ek-ért kapható lakás penzióval. Felvilágosítások telefonon is: Krafft és Herberth drogueria, Brassó, Buzasor 9. Telefon 219. ahol eredeti póstyéni iszapkocka is kapható házikurára.

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

IRODALOM, MŰVÉSZET

Jorga előadása és szindarabja. Az Apolló-fényőzfűzerekkel és szőnyegekel ünnepeken díszített termében nagyszámú közönség gyűlt össze szombat este a sokoldalú író és tudós meghallgatására, aki kettős szerepben: mint előadó és mint drámaíró lépett a közönség elé. Maga a közönség is érdekes volt: a város minden társadalmi rétegéből tevődött össze; a szünetekben három nyelven folyt a társalgás; magasrangú tiszték és egyéb városi notabilitások mellett ott láttuk a nép fiait és ezek közt egy gyermekét szoptató anyát is, ami — nagyon kedves nézőtéri látvány volt. Alapos, jó nagy késéssel megjelent a függöny előtt Jorga. Harsógó üdvözlő, szünni nem akaró tapsorkán fogadja az illusztris előadót.

Jorga külső megjelenése rokonszenves. Valami franciás van benne, nem annyira a francia tudós, mint inkább a francia irodalmár típusából. Nathansonra, a Revue Blanche kiadó-szerkesztőjére és egy kissé Tristan Bernard-ra emlékeztetett benünket. A nehezen lecsendesedő lelkes akklamáció után megkezdte előadását, melyben általános művészeti és különösen színházi kérdésekről beszélt. Jorga elsőrangú előadó, mestere az élő szónak. Ugy beszél ezer emberhez, mintha egy emberhez beszélne, teljes közvetlenséggel, minden póz nélkül, a legerősebb kontaktust létesítve maga között és hallgatói között. Gutturális r-rel beszél, a román nyelv elegánsan és szépen hangzik ajkáról és bámulatos simasággal fűzött mondatainak gátlástalan, fennakadás nélküli tovasiklása. A tartalmilag kissé tulmózalkszerű előadásnak a szervesség színeit kölcsönzi.

Először a bemutatandó saját darabjáról beszélt, szerényen, okosan. Kéri a publikumot, hogy ne tulajdonítson nagy fontosságot a műnek, amint hogy szerzője sem teszi azt: a darab csak egy nagyon elfoglalt professzornak kevés szabad órában létrejött, pretenciós nélküli kísérlete. Azután a becsületes dilettantizmusról mond intelligens, szellemes szavakat. Majd rátér a l'art pour l'art elméletére, melyet visszautasít. A művészet Jorga szerint nem lehet öncél, amint a tudomány és a politika sem lehet az. Ami az emberi szellemből és szívből jön, annak az emberek szellemében és szívében kell visszahangoznia — ez a cél. (Ez igaz, de a l'art pour l'art elmélete ellen semmit sem bizonyít. Ezen elméletnek legkövetkezetesebb és legtudatosabb képviselője a világirodalomban: Flaubert. Ki mondhatná azt, hogy az ő művei, melyekben a szóbanlevő elmélet tökéletesen realizálódik, nem a legmélyebb visszhangot keltik szellemekben és szívekben?!) A művészetnek diamentális ellentétével a politikával való párhuzamba állítása nem fogadható el. Epoly joggal lehetne a művészetet a még gyakorlatibb célú szakácsművészettel (lám ez is művészet!) vagy ortopéd cipők készítésének művészetével párhuzamosítani és ebből következtetéseket levonni....

A mozi felett sok tekintetben találó és megszívlelendő kritikát gyakorolt Jorga: szerinte csak tudományos és földrajzi szempontból érdekes képeknek van joguk a színpadon, kárhóztatja a mozdídarabok tulnyomó részének izlés- és fantázia-rontó hatását, amiben tökéletesen igaza van.

A francia mai drámáról szólva megemlíti, hogy Porto Riche (a franciák csodált költő-dramatikusa) portugál származású zsidó, (mért nem egyenesen és tudományosabban: zsidó származású zsidó?) továbbá azt, hogy e költő darabjait erotikus voltak miatt a francia burzsoázia utóbb visszautasította. Ez mindenesetre tanulságos irodalomtörténeti adat, de valamely művészet megítélésénél nem lehet mértékadó, még népnevelési szempontból sem az, hogy valamely burzsoázia elfogadja-e, vagy sem. Nagyon elképzelhető és mi erősen hisszük, hogy Porto Riche művei megírásánál esze ágában sem volt a francia, vagy más burzsoázia vagy egyéb társadalmi osztályok véleményére gondolni. És Becque és Claudel és Cürel drámáit (melyekről bizonyára Jorga is elismeri, hogy a francia irodalom örök dicsői) a moziba öntő burzsoázia véleménye szerint fogjuk-e megítélni? Es Huysmans és Léon Bloy és Charles Louis Philippe és Marcel Proust írásait ama kriterium alapján fogjuk-e értékelni? A legkelkesebb népnevelőtől sem lehet ezt követelni.

Az iránydaraboknak sem hive Jorga és ideálnak az olyan drámát állítja oda, mely célzatosság nélkül gyakorolja egészséges, általános hatását. Ezt aláírjuk, csak-

hogy ama hatások közé sorozzuk a tisztán szétválasztott gyönyörűségeket is, sőt ezt artjuk a legfontosabbnak. Jorga érdekes le egyelőre előadását a legnagyobb tetszéssel fogadták.

Azután következett Jorga Hadi Gazdak című társadalmi színművének bemutatása. A szerző egy új gazdag családot visz színpadra és ezeknek az embereknek erkölcsi züllöttségét demonstrálja tempómentes jelenetvezetéssel. Az erkölcsös elemet egy idősebb guvernántról, háziláma képviselő, aki a második felvonás végén annyira megutálja a poshadt milőt, hogy undorral távozik ujjazdagok közből. Azután vagyoni katasztrófa éri a családot és ennek hatása alatt megjavul a becsületes munka mezejére lép. A guvernántról visszatér és általános kibéküléssel végződik a darab. A nagybárá műkedvelő színészek, köztük Jorga kisasszony nagy odaadással, helyenként egész csinosan játszottak. H. H.

* Hoós Margit kép kiállítása. A Klingsor termének falán függ néhány ikvarell, mindannyi művésznek munkája. Finom ecsetkezelés a technikában, a festett tájrészlet hangulatának kifejező megragadása a feldolgozásban: ez az, ami Hoós Margit képeiben lekötötte a figyelmet. Javasi tájai (Bucsecs, Királykö) plasztikus megjelenítésükkel tanubizonyosságai a festő művészi készségének. Különbségekben ki kell emelni a Rozsnyói vár, főként azonban Tusnádi tájrészlet című képeit, melyek — bár nem indulnak új csapáson — kitűnő egyéni ecsetkezelésről tanuszkodnak. Hoós Margit csendes, szemlélődő festő, aki témáinak felfogásában tiszta és eredeti, legfőbb erénye, hogy a mellett kerüli a modorosságot, s nem mutatkozik banálisnak akkor sem, amikor sokszor feldolgozott tájak képét adja. Művészi ereje tagadhatatlan, s nagyratartott ságától, amely néhány képéből is kétségtelenül bontakozik ki, még sok hatásos képet várunk. (K.)

megjötték a temesvári huszarak!
A legjobb és legkedveltebb csarás
M. ravetz kiadás, mindenütt kapható

SPORT

Románia uszóbajnokságai. Ertesztésünk szerint az országos uszósport vezetősége engedélyezte az MSE rendezésében tartandó nemzetközi uszóversenyt aug. 30. és 31-iki dátummal. Az uszósport központi vezetősége attól a gondolattól vezéreltetve, hogy hazai uszóinknak lehetősége legyen a versenyben résztvevő magyar, jugoszláv és cseh uszókkal érintkezve mennél többet tanulni, az országos bajnokságot is e verseny keretében bonyolítja le. Romániában ez az első hivatalos uszóbajnoki verseny, amely a következő számokból áll: 50, 100, 400 méteres sprint és 4x50 méteres sprint staféta, 100 méter és 100-as hátúszás, 4x50 m. vegyes staféta és 500 m. női sprint. A bajnoki számokban csak az FSSR kebelébe tartozó egyesületek igazolt tagjai vehetnek részt. A nemzetközi verseny sikere biztosítva van, mivel a Mafé és USE, a szabadkai és zágrábi, valamint több csehszlovák uszó részvétele várható. Az MSE azon fáradozik, hogy Weismüller világbajnokot a versenyben való részvételre bírja. A résztvevők értékes díjakban részesülnek. A bajnoki verseny győzői pedig az 1924. évi bajnoki cím mellett az FSSR arany plakettjét is megkapják. A nevezések Schillinger vegyész-mérnök címére küldendők a Bürger sörgyárba, Marosvásárhelyre. Uszások.

Balatonúszóbajnokság: Siófokról jelentik: a Balatonúszóbajnokságot a Balatonfüred és Siófok közötti 14 kilométeres távon Matyasovszky (Műe) 4 óra 53 p. 10 mp. alatt nyerte meg.

Weismüller új világrekordja. Bécsből jelentik: Weismüller világ-bajnok a Diana fürdőben 100 méteres uszásban 57.8 mp.-re javította a világrekordot.

A Kovács-Pulitti ügy. Budapesti táviratozzák: Az olasz vívóbajnok botránja még mindig nem fejeződött le. A két fél megbízottai megállapodása szerint a sörtefelek Bécsben pisztoly-párbajt vívnak. A magyar olimpiai bizottság a párbaj után hivatalos utra fogja terelni az ügyet.

A finn atlétikai versenyek. A finn bajnokságok első részében a 4x100 m. stafétát a helsinkiek nyerték meg.

44.1 mp. alatt, a 4x400-as stafétát Hick 3 p. 27.2 mp. alatt, 4x2000 m. Tamparcan 23 p. 21.7 mp. tinn rekord idő alatt. 3000 méteres akadály verseny Katz 9 p. 45.3 mp. Huszonöt kilométeres verseny Kironen egy óra 30 p. 30.5 mp. Dekatlonban Irjole győzött 6788 pont.

A nyíregyházai Tve versenyek. A nyíregyházai Tve rendezésében folytatott atlétikai versenyen Gáspár (MAC) 180 cm-t ugrott. A hármas összetett verseny Somfay nyerte meg, 100 m-t 11.4 mp. alatt futva; diszkoszvetésben 38.60 m-t és távolugrásban 670 cm-t ért el.

A stuttgarti Kickers atlétikai versenyek. Gerelyvetésben első Csejthey (Beac) 60 m. 80 cm., diszkoszve-

tésben Steinbrüner 42 m. 82 cm., második Csejthey 38 m. 40 cm. Kétkesz sulydobásban első Csejthey 24 m. 40 cm. Hármastugrásban első Haluska 13 m. 29 cm. Pentatlonban első Hausmann, második Haluska.

Football eredmények.

Budapest.

Rákospalotai Atlétikai Club—Eintracht Bécs 0:1. A rákospalotai másodosztályú egyesület győzelme nagy meglepetés. Szeged.

Szegedi A. K.—Kassai A. C.

7:1

A kassaiak hatalmas gólarányú veresége az MTK-vali első félidejű 0:0 játékok után nagy szenzáció.

KÖZGAZDASÁG

Kartell a rosszhiszemű a 1914-ek ellen

Kolozsvári jelentés szerint szó van arról, hogy az erdélyi különböző iparágak termelői, gyárosok, elsősorban a szesz, posztó, szövet, bőrgyárak, s velük a szakmabeli nagykereskedők is kartellbe fognak lépni, hogy ily módon akadályozzák meg azt, hogy pénzüikkel egyes kereskedők üzérkedjenek.

Tudvalevő, hogy az iparvállalatok a kevés kereskedőknek az áru átvételétől számított 30 napos hitelt nyújtottak. Ha a kereskedő 30 nap múlva újból vásárolni akar a gyártól, ki kell egyenlítenie régi adósságát.

Miután azonban a pénz igen drága, a legtöbb kereskedő hosszabb ideig üzérkedik a gyár pénzüivel, s ha újabb árut akarnak beszerezni, felcsereleik a beszerzési forrást, s új vállalatot vásárolnak, ahol újból kapnak 30 napos hitelt.

Ily módon az iparosok és gyárosok fizetik meg a magas kamatokat azok után az összegek után, melyeket egyes kereskedők maguknál tartva spekulálásra használnak fel.

A tervezet szerint mindegyik gyáros meg fogja kapni az adós kereskedők névjegyzékét, hogy az a kereskedő, aki nem fizeti meg adósságát, nem fordulhat másik gyárhoz beszerzés végett.

Magától értetődik, hogy a fogyasztók szempontjából ez a részleges kartell nem előnyös, mert könnyen átalakulhat általános kartellé, mely az árakat emeli s a versenyt kizárja.

Amíg azonban a kormány nem képes a jelenlegi pénzügyi válságot megoldani, s ez tovább fog tartani, jogosultnak tekinthető a gyáraknak olyan lépése, mely-lyel igaz érdekeiket meg akarják védeni.

A MAI PÉNZPIAC

Kedd, augusztus 19.

A világpiacon feltűnő a francia frank és német márká árfolyamaiban beállott változás.

A belföldi piacon a bukaresti tőzsde és az összes bankok szünete miatt üzletellen és forgalom nélküli a nap.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárástól való eltérések). Nyitás: egy dollár 5.30 és fél (háromnegyed), egy angol font 24.04 (—2), száz francia frank 29.77 és fél (—92 és fél), száz olasz lira 29.70 (—15), száz cseh korona 15.70 (—7 és fél), száz dinár 6.55 (—6) száz leva 3.86 és egynegyed (—1 és egynegyed), száz lej 2.40, tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 0.74 és háromnegyed, száz járadékmárka 120, (—6).

(—) Budapesti értéktőzsde. A hétfői tőzsdénapon barátságos frányzat mellett az árfolyamok jórészt változatlanok. Zárati árfolyamok ezrekben: Magyar Hitel 612, Osztrák Hitel 208, Salgó 615, Rima 128, Déliavasut 65, Államvasut 500, Kohó 490, Atlantika 33, Ganz Danubius 3170, Kőszén 3250, Papiripar 41, Nasici 2550, Szlavónia 85, Földhitelbank 297, Viktória malom 252, Keresk. Hitelbank 28.25, Pesti Magyar Ker. 1365, Beocsini 1075, Urikányi 1025, Láng 132, Lipták 12.75, Schlick 64, Brassói 435, Zabolai 102, Baróti 2.9, Cukoripar 2825, Klotild 71, Termesi szesz 295, Hungária m. 140, Olasz Bank 25.25, Angol Magyar 51, Leszámitoló 85, Magyar-Cseh 25, Nova 164, Kronberger 12.25, Körszi 58, Csáky 15, Izzó 709, Magnezit 2275, Ofa 565, Malomszki 6.5, Pesti Hazai 3970, Fegyver 1505. A keddi tőzsdénapi gyengülő irányzattal kezdődött. Nyitó árfolyamok ezrekben: Angol-Magyar 49 és fél, Hazai 172, Magyar Hitel 599, Leszámitoló 83, Olasz 25 és

egy negyed, Osztrák 204, Földhitel 290, Cseh 25, Kereskedelmi Bank 1330, Belvárosi Takarékszövet. 27 és fél, Általános Takarékszövet. 146, Mektár 215, Pesti Hazai 3830, Első Biztosító 10000, Concordia 30, Gizella 57, Viktória 256, Szászvári 395, Általános Készlet 3175, Salgó 605, Urikányi 1010, Athenaeum 133, Palla 9, Gazdag-gyár 17, Ganz-Danubius 3550, Ganz villamos 140, Ganz 136, Schlick 65, Vörner 28, Kronberger 16, Nasici 2550, Déli 73, Nova 135, Dél-ker. 940, Cukoripar 2780, Cinner 78, Szalámi 555, Baróti 2.950, Részvénytörz. 312, Karton 81, Spórium 153, Műrágya 140, Dorogi 21, Unio 52, Brassói 435, Österme 16 230.

(—) Megindult a forgalom Jugoszlávia felé. Az államvasutak igazgatósága közli, hogy az áruforgalmat Jugoszláviával megint felvették a zombolyai vonalon. Úgy látszik ez az intézkedés a válasz arra a cikkünkre, melyben nemrég a határozás képtelen voltát tettük szövé.

(—) Kereskedői gyűlés Kolozsvárt. Az erdélyi kereskedők egyesülete (Sfatu Negustoresc) szeptember hó 10—11. napjain Kolozsvárt kongresszust tart a következő napirenddel: A kereskedők előbérleti joga (Vadul comercial). A kereskedelmi ügyetek után fizetendő adók és illetékek rendezése. A szabadkereskedelem és a hivatásos kereskedelem szabályozásának problémája. A szatmári és aradi fiókoknak tervezett tiltakozó gyűlése ennek következtében elmarad, miután azokat a kérdéseket, melyek miatt a gyűléseket össze akarták hívni, Kolozsvárt vitatják meg.

(—) Gyenge a szerb szilvatermés. Zágrábi jelentés szerint Horvátországban a szilvatermés nem ígérkezik kedvezőnek. Az eredmény legfeljebb 400 vagon aszalt szilvát fog kitenni. Belgrádból hasonlóképpen gyenge terméseredményt jelentenek. Így a szilvaárak erős emelkedésére lehet számítani, miután az európai exportpiacról ily kedvezőtlen hírt adnak.

(—) Nagyszében — Bukarest négy nap. Augusztus 9-én a nagyszébeni postahivatalban táviratot adtak fel bukaresti rendeltetéssel a „Glucosa” bukaresti gyár részére. E táviratú augusztus 12-én kézbesítették, tehát a feladás utáni negyedik napon. Így 96 órára volt szükség, míg a távirat a címzetthez eljutott. Mit szól ehhez a posta és táviratigazgatóság?

(—) Esnek az autók árak. Frankfurti jelentés közli, hogy a hitelviszonyok romlása s az elhelyezési piac hiánya miatt a német autóbipar kénytelen volt az árakat érezhető módon leszállítani. Így a busselheimi Opper cég az autóbipar árát általában 30 százalékkal szállította le.

(—) A vasútkára a nagy bukaresti robbanásból. Az államvasutak igazgatósága a közlekedésügyi miniszter útján a minisztertanácstól 32 millió lej rendkívüli hitelt kért azoknak a rongálásoknak a helyreállítására, melyek felszerelésekben és vonalakban állottak be, a hadsereg pirotechnikai intézetében történt robbanások következtében.

Kiadó: „Brassói Lapok” nyomdája.

23,000. Hivatalos orgánium a Brassói Lapok. Romániában a legerősebb magyar ujság. Naponta százezrek olvassák.

A szent hazugság

EGÉNY.

Írta: HAMVAI SÁNDOR

(Minden jog fenntartva.)

(35)

Zalán megfordult és néhány lépést tett a kijárat irányában.

— Sir? ... Ez nem felelet! ... Én tudom, hogy itt hasztalan minden! Az én forró szerelmem viszonzásra nem talál. Isten vele, Éva! Én ... Én ... én ... világga megyek!

És csakugyan megindult a kijárat felé. Éva megdöbbenve tekintett a fiu után.

— Nem ... nem ... Zalán, — s hangja zokogásba fulladt. — Alljon meg, az Istenért! Ne menjen! Maradjon!

Zalán ismét szembe fordult a leánnyal. Ajkán a szerelmesek ravaszkodó mosolyával szólt:

— Egyesetben, ha ...

— Ha?

— Ha maga felbátorította arra ... vagy nem ... ha maga azt parancsolta nekem ... des, egyetlen Éva, hogy ... hogy ... én csókoljam meg a maga arcát!

Éva úgy érezte, eláll a szívére. Arcának hóhérsége homloka tövéig biborszínbe színt; szeméi elfátyolosodtak.

Lesütötte a szemét és bátoratlanul szólt:

Hát ... parancsolja!

A fiu merész és színtelenség szökött a leány mellé! A szerelmes emberben feltámadt a ragadozó. Odavonta a leányt szorosan magához és a két szomjas ajak égető, tűzes csókba olvad össze.

És csótotán éreztelen, gyűlöltető, dőlő szavakat mészírták a leány porcelánosan formás, édes fülébe:

— Te ... te ... édes ... tündérkirálynőm ... tündér ilonám ... Aranyom ... Mindenem ... Egyetlenem ...

— Hiában vártam, hogy közhöjj! — szólalt meg egy mély férfihang a hátuk mögött, egész közelben.

Mint szerelmes gerlék rebtentek szét a fiatalok.

A pap volt. Elhunta a várakozást. Bizony a rosszkor érkezett ...

Diszkrétan mosolygott. És megtörte a kínos csendet:

— Hát ... miért nem közhögtél?

A milyen jámbormód együgyű volt a kérdés, olyan volt a felelet:

— Hát ... hát ... tisztelendő atyám én csak akkor közhögök, ha gégehurutom van ...

— Nincs semmi baj, — kacagott a plébános, — laom itt mar minden rendben van: megtaláltad itt az orvost is, a patikát is ...

Éva esdekelve tette össze a kezét:

— Édes, aranyos plébános bácsi, az Istenre kérem, ne szóljon senkinek erről! Még holnap meggyógnom! — tette hozzá nevetve.

— Jól van jól! ... Egy esetben meg is kapod a feloldozást, ha ...

— Ha?

— Ha megígéritek, hogy egymásdi lesztek ezen a farsangon!

Zalán és Éva boldogan karolták át egymast.

— A többi aztán bizzató! a plébános bácsira!

— Édes, aranyos plébános bácsi! — hálálkodott Éva és Zalán egyik jobbról, másik balról cirógatva az öreg pap borostás arcát.

— Most pedig, — mondotta a plébános komoly hangon; — Zalán szépen elbucszuk a drága Evikéjétől, én pedig itt maradok, hogy a méltóságos mamájának bejelentsem a mi kedves utitársaink látogatását. Jó lesz így, Zalán?

Zalán komolyan bólintott igent és fájdalmasan bucsuzkodott.

— Kik azok az utitársak? — kérdezte Éva felragyogó arccal.

Majd megfogod tudni, édes Éva, ha kikíséred ezt a szerelmes fiut a vasrácsos kapuig. Én pedig letűnök itt ebben a gyönyörű kis kertben, ide a pálmafák alá és nem megyek addig el innen, amíg nem beszéllek a méltóságos mamával. Ugye jó lesz?

És a plébános elhelyezkedett egy kényelmes karosszékekben, a szőlőlugas alatt, s tekintetét végig hordozta a ciprusokkal, babérfakkal ékes kerten.

(Foly. köv.)

ACÉLLEMEZ ÜZLETI
REDŐNYÖKET
Esslingeni ablakfaredőnyt, Napellenző szer-
kezeteket gyártunk és legolcsóbban száll-
ítunk. Árajánlattal díjtalanul szolgálunk
HALÁSZ TESTVÉREK
ORADEA MARE (NAGYVÁRAD) STR. CIUZA VODA
TELEFON 11-94. (SZACSVAY-UL) 17 TELEFON 11-94.

VII. Bécsi nemzetközi mintavásár

1924. szeptember 7-14-ig.

Legkedvezőbb bevásárlási forrás minden szakma részére.
Leggazdagabb választék. — Konkurrencián kívüli árak.
A bécsi 1924. évi tavaszi mintavásár a legnagyobb
eredménnyel zárult. 100.000 vevő. Bécs vá-
rosa nagy zene és színházi ünnepelei.

A bécsi mintavásár látogatói a látogatási igazolvány bemutatása elle-
nében a visszautazásnál a román államvasutak minden vonalán
50% árkedvezményt élveznek.
Felvilágosítással szolgál a bécsi mintavásár
Bécs VII., valamint a tiszteletbeli képviselő-
tek és hivatalos tudakozó intézetek.

BRASSÓBAN:

KERESKEDELMi és IPARKAMARA. RICHARD HELF Fabrikstra se 13.
EDUARD HÖHN. SCHENKER & Co.

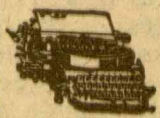
Padlófénymázak,
Emailfénymázak, fehér és színes,
Anilinfestékek,
fa, gyapjú, pamut, ruhák és husvétli tojás festékek
részére,
csak a legjobb gyártmányok. A leggazdagabb választékban
olcsó árak mellett TEUTSCH GY. drogéria
Brassó, Kolostor-ucca 5.

Erdélyi nagyobb textilgyár
keres
a detail és engros vevőknek
jól bevezetett

helyi
képviselőt
!

Ajánlatok: „Megbízható” jelígre a lap
kiadóhivatalába küldendők.

Foto és sportáruház
HERMANN GUST
RÓZSA-TÉR
19.

Állandó raktár
CONTINENTAL,
TRIUMPH és
ADLER írógépekben.
Fizetési könnyítések.
HANS CLOOS

BRASSÓ SEGESVÁR
Fekete-ucca 19. Kut-tér 1. sz.

Hirdessen a Brassói Lapokban.

Legújabb amerikai Smith-Premier

írógép

egyszerű váltóval, Underwood rendszerű,
eladó. E hó 16-ig megtekinthető Heiden-
dorff & Comp Weisz Mihály-ucca 28.

„Vadászszerencse!”

Vadászfegyvereket, revolve-
reket és löszert legjobban a „NIMROD”
komplett vadászfelszerelések szaküzleté-
ben vásárolhat. SIBIU-NAGYSZEZEN,
VASUT-UCCA 5 SZ.

Csak legjobb minőségű áru! Legolcsóbb árak!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy szó ára: 3 lei. - Vastagabb betűvel 6 lei. - Állást keresőknek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei.
Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdőírdősekre válaszolunk. Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak
mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, aki pontosan továbbítja azt kiadóhivatalunkhoz.

Személyszállító autó-vállalat.
Jancsó. Telefon 5-30. Brassó,
Fekete ucca 44. 9463

Cimexol holtbiztosan kiírt minden po-
loskát családostól. Egy üveg ára 20 lej. Főle-
rakat: Krafft & Herberth. Brassó. 5188

Vizsgáló szeszfőző és gépész állást
keres. Ajánlatok „Török” jelígre a kiadóba. 5317

Jó állapotban levő **cello** és **fiszharmó-
nium** eladó. Cim 5313 szám alatt a kiadóban.

Jól bevezetett helyi ügynököt keresünk minden
városban reclaimsomagló szállag eladására. Ma-
gas jutalékot fizetünk. „Favorit” szállaggyár Braşov.
5312

Szakácsnő kerestetik a brassói állami
felsőkereskedelmi iskola inter-
nátusa számára. Előnyös feltételek. Ajánlatok
az Igazgatóságnál. 5300

Eladó ház. Egy jóforgalmu helyen 1 hold
szántó, kerttel Sepsiszentgyörgy, Str. Ştefan cel
mare No. 57. (volt Csiki-ucca) mely üzleti célra is
alkalmas, eladó. Értekezni lehet a jelzett cím alatt.
5294

Gazdatiszt, szerényigényű, önműlő, nős állást ke-
res bármikor belépésre. Leveleket „Gazdatiszt 85”
jelígen a kiadóhivatal továbbít. 5288

Kádár műhely jókarban levő összes
szerszámmal egy tételben olcsón eladók. Remeley
János Zlatna via Alba Julia. 5217

Fehérneműt most kell vásárolnia,
Wlaat & Wlaat cégnél, ahol a régi mintákat olcsón
kiárusítják. 5217

Keresünk több évi gyakorlattal bíró eré-
lyes béresgazdát Kérések Gróf Mikes Ármán jó-
szágigazgatóságához Zabolaifűrésztelepre adandók
be. 5104

Német tanítónő Brassóban iskolaévre két
10-12 éves leánykát teljes ellátásra elfogad. Cim
5339 szám alatt a kiadóhivatalban.

A közkedvelt **„Buchinger”** és **„Nova”**
vajak naponta frissen, valamint a fenti sajtókülön-
legességek csakis Gál Bélánál, Kapu-ucca 61 kap-
hatók. 5338

Orth. kóser házikoszt Kórház-ucca 12
(földszint.) Ugyanott 1-2 iskolás fiú teljes ellá-
tásra felvétetik. 5340

Fajliszta farkaskutyák olcsón kap-
hatók! Közelebbi cím: 5342 szám alatt a kiadó-
hivatalban.

Gépirásra két hét alatt bárkit megtanítok,
másolásokat elvállalok. Kórház-ucca 19., hátul az
emeleten. 5337

Brassó Külvárosnál 4 hold prima
szántóföld olcsón eladó, valamint több családi ház
beköltözhető lakással sürgősen eladó, Török, Vasut-
ucca 22. 5336

Springer fogászati műtermében Fekete-ucca 40
egy fogadóleány felvétetik. 5335

Eladó a Costei-ucca 5 számú magánház,
azonnal beköltözhető. Értekezni ugyanott. 5334

Női szabósegéd, ügyes fiatal, magyar,
román, németet perfectül beszélő, **szabó-
básztanárnál** kiképzést és állandó alkalmat
nyerhet. Ajánlatot „Tanársegéd” jelí-
gén kiadóhivatal továbbít. 5329

Mezőgazdasági szeszfőző 900
hl. törzskonningenssel Három-
szék-megyében azonnaltan bér-
beadó. Érdeklődők forduljanak
Dr. Vargha Béla ügyvédhez, Tár-
gul-Săcuesc. 5333

Ügyes kezű rajzoló, vagy fiatal magasépítésben
is jártas mérnököt keresek. Váradi Jenő mérnök,
Târgu-Mureş. 5332

Eladó egy régi jó forgalmu borbély üzlet teljes
felszereléssel. Cim 5331 szám alatt a kiadóhiva-
talban.

Sütiédet keresek bérbe, vagy társulnék. Üzem-
vezetést is vállalnék. Feladógéppel komplett beren-
dezésem van. Leveleket „Korost és szakképzett”
jelígre a lapkiadóba kérek. 5330

Eladó egy hat méter hosszú üzleti stélázi
és egy három és fél méter hosszú pult. Cim az
Orient hírlapirodában, Kolostor-ucca 23 sz.

Bécsben élő főhivatalnok család teljes ellá-
tásra és lépcsőházból nyíló előszoba és szobából
álló lakásra elfogad 2 jó családból való felsőbb
iskolai tanulókat vagy leányt. Cim 5320 szám alatt
a kiadóhivatalban.

Eladó egy függőlámpa egy sodrony
vaságy, egy gyermek vaságy, egy cipész gép, egy
szobaasztal és egy íróasztal. Cim: H. Mühicheer
Brassó Hosszu-uc. 27. Hátul az udvarban. 5328.

Eladó két drb. könnyű hajtókocsi, egyik
sárga a másik fekete és egy drb. használt, könnyű
fedéres kocsi. Szabó Mátyás kocsigyártó Brassó
Hosszu-uc. 74. 5327.

Üzletátadás miatt üres kosarak, tojásos-
ládák, mézescannak, mérleg, stélázi továbbá kü-
lönféle mézes és befőttes üvegek, egy használt
gyermekkocsi, pléhálya stb. elad k. Megtekin-
thető délelőtti 10-12-ig és délut. 4-6-ig a Tej-
csarnokban Tehénpiac 4. 5326.

Férjhez adnám kereskedőhöz vagy jobb
iparoshoz, 28 éves intelligens szolid, szorgalmas,
leányhugomat idősebb 38-40 éves fiatal esetleg
özvegy emberhez, nyomdai művezető esetleg más
szakmából is önműlő és feltétlen komoly jó ember
irjon, teljes cim 5325 szám alatt a kiadóban.

Férjhez menne 22 éves csinos, szolid zsidó leány,
idősebb emberhez, fiatal özv. is lehet **szerény**
jelígre, cim 5324 szám alatt a kiadóban.

Intelligens jó családból való 28 éves özv. uriasz-
zony férjhez menne önműlő esetleg özv. jobb
iparoshoz, vagy magányos öreg uri emberhez,
nyugott élet jelígre teljes cim 5323 szám
alatt a kiadóban.

Bánki féle vízturbina alkalmas mal-
mok, fűrésztelepek, gazdasági és ipari gépek haj-
tására. Szállító: Fényes Kálmán mérnök.
Arad. Bul Carol 87. 5322

Galafiban jól bevezetett nagyobb részt
Erdélyi ügyfelekkel dolgozó szállítási iroda kibőví-
téshez társat keres 2-300 ezer Lelei, csakis ke-
resztényt Román nyelv bírás nélkül is lehet kényel-
mes jövő, pénz biztosítva van, ajánlatokat szállító
társ jelígre a kiadóba kéretnek. 5321

**A Brassói Lapok hirdeté-
seit naponként százezer
ember olvassa.**

Nagy üzlethelyiség

Sibiu—Nagyszeben főuccájában (Str. Regina Mária)
azonnal bérbe adandó.

**

Ajánlatok a bér megjelölésével 478 szám alatt a Brassói Lapok kiadóhivatalához intézendők.

Előre fizetők előnyben részesülnek!

Mindenkit érdekel!

Hatóságilag engedélyezett végkiárusítás!

A t. vevőközönség szíves tudomására hozzuk, hogy a **Kolostor-ucca** (róm. kath. templommal szemben) **24. szám** alatti üzlethelyiségből rövid
időn belül kiköltözni vagyunk kényszerítve, mely oknál fogva üzletünket felosztjuk és a mai naptól kezdve **hatósági engedély alapján, mélyen**
leszállított árak mellett kiárusítjuk.

Mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségleteinek beszerzésére megragadja e kedvező alkalmat, annál is inkább, mivel dus választéku raktárunk
egész készletét a folytonos áremelkedéssel ellentétben meglepő olcsó árakon árusítjuk ki.

Eladásra kerül mindennemű női és férfi ruházati cikk.
A kiárusítás csak rövid pár napig tart.

KLEIN JÓZSEF ÉS FIA, BRASSÓ.

Vételkényszer nélkül!

Mindenkit érdekel!